

Plaats

Paleis voor Congressen,
Keizerslaan, 1000 Brussel, tel. +32 2 515 13 11

Trein en metro: Centraal Station
Tram: Koningsplein: 92, 93, 94
Bussen: Centraal Station: 38, 65, 66, 71 -
Schone kunsten: 71

Inschrijvingen

Inschrijven is verplicht via bijgevoegde antwoordkaart
Inschrijvingsgeld: 10 euro per persoon -
groepen vanaf 5 personen: 5 euro per persoon
(documenten en middagmaal inbegrepen)
te storten op rekening: 001-3003382-47

Simultaanvertaling NL-FR/FR-NL.
Documenten in de 2 landstalen.

Accreditatie voor artsen werd aangevraagd.

BELGISCH RAADGEVEND COMITE VOOR BIO-ETHIEK

Rijksadministratief Centrum
Pachecolaan, 19, bus 5
Vesaliusgebouw, B.419
1010 BRUSSEL

tel.: 02/210 45 82 • 02/2104234
fax: 02/2104227
Website: www.health.fgov.be/bioeth

Inschrijvingen en informatie

Orga-Med Congress Office
Essenestraat 77, 1740 Ternat

tel. 02 582 08 52 • fax: 02 582 55 15
orgamed.ann@pandora.be

BELGISCH RAADGEVEND COMITE VOOR BIO-ETHIEK

Tweejaarlijkse conferentie
Woensdag 2 april 2003

Toegang tot de gezondheidszorg:
de ethische inzet

"Copyright Hôpital Notre-Dame à la Rose-Lessines"

Paleis voor Congressen, Brussel

TOEGANG TOT DE GEZONDHEIDSZORG: DE ETHISCHE INZET

Door de medische vooruitgang en de verbetering van het levenspeil leven we beter en alsmar langer. Onze democratische overtuigingen eisen dat deze vooruitgang voor iedereen toegankelijk is, maar deze ethische eis stuit op tal van hindernissen. Met de organisatie van deze publieksdag wil het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek een aantal aspecten van deze problematiek scherper aflijnen.

Het toenemend technisch karakter van de geneeskunde en van onze sociale stelsels heeft als ongewenst neveneffect dat de toegang ertoe vaak wordt bemoeilijkt, en net voor degenen die het het meest nodig hebben. Is het mogelijk hen beter te bereiken? De technische hoogstandjes die we kunnen realiseren, doen vragen rijzen over de werkelijke baat ervan voor sommige jonge of bejaarde patiënten: hoe levensduur en levenskwaliteit in evenwicht te brengen? Deze door de wetenschap aangereikte mogelijkheden dwingen ons ertoe na te denken over wat voor ons de waarde en de waardigheid van het menselijk leven uitmaakt. Ze confronteren ons ook met enorme budgettaire problemen.

Op welke ethische grondslagen gaan we de situaties definiëren die het waard zijn door de gemeenschap ten laste te worden genomen? Wenden we ons, om deze keuze te vermijden, wel genoeg tot de preventieve geneeskunde? Hoe moeten we de jongeren en onze bevolking opvoeden om weerstand te bieden aan de illusies van een consumptie die aanzet tot allerhande onnodige uitgaven die soms zelfs schadelijk zijn voor de gezondheid? En dat zonder in een moraliserende normstelling te vervallen die strijdig is met de individuele vrijheid?

De genodigde sprekers zullen deze thema's bespreken met een panel van jongeren uit de sociale scholen en voor een zo ruim mogelijk publiek. Iedere burger is erop uitgenodigd. Is algemene informatie immers niet de eerste stap op de weg naar echte democratie?

prof. L. Cassiers, voorzitter van het RCB

PROGRAMMA

VOORMIDDAG

voorzitster: **Jeanine-Anne Stiennon**,
vice-voorzitster Raadgevend Comité voor Bio-ethiek

- 08:30 *Onthaal*
- 09:00 Opening van de conferentie
Léon Cassiers,
voorzitter van het Belgisch Raadgevend
Comité voor Bio-ethiek
- 09:10 De toegankelijkheid van de gezondheids-
zorg: ethische uitdagingen voor ons systeem
Jean-Philippe Cobbaut,
jurist & filosoof, Centre d'Ethique Médicale,
Université Catholique de Lille
- 09:50 De financiële toegankelijkheid van de
gezondheidszorg. Een sociologische analyse
Freddy Louckx,
hoogleraar, Vakgroep Medische Sociologie,
Vrije Universiteit Brussel (VUB)
- 10:30 **Debat**
- 11:00 *Koffiepauze*
- 11:30 Toegang tot de gezondheidszorg:
culturele dimensies
Guy Lebeer,
hoogleraar, Centre de Sociologie de la Santé,
Université Libre de Bruxelles (ULB)
- 12:00 **Debat**,
i.s.m. de Haute-Ecole Paul-Henri Spaak,
Département d'Etudes Sociales, Bruxelles
- 12:30 *Middagmaal*

NAMIDDAG

voorzitter: **Alfons Van Orshoven**
vice-voorzitter Raadgevend Comité voor Bio-ethiek

- 14:00 Een behandeling tot elke prijs?
Didier Sicard,
voorzitter van de Comité consultatif
National d'Ethique français
- 14:30 **Debat**,
i.s.m. la Haute école Charleroi-Europe,
Institut Cardijn, Louvain-la-Neuve
- 15:00 De inzet van de preventie in de gezond-
heidszorgkost
Lieven Annemans,
hoogleraar, Vakgroep Maatschappelijke
Gezondheidskunde, Universiteit Gent (UG)
- 15:30 **Debat**,
i.s.m. de Hogeschool Antwerpen
- 16:00 *Koffiepauze*
- 16:30 De impact van de veroudering
Bea Cantillon,
hoogleraar, Universitaire Faculteiten
St Ignatius Antwerpen (UFSIA)
- 17:00 **Debat**,
i.s.m. de Sociale Hogeschool Leuven
- 17:30 Slottoespraak
Micheline Roelandt,
vice-voorzitster van het Belgisch
Raadgevend Comité voor Bio-ethiek
- 17:45 *Einde conferentie*